

राजविराज दैनिक

वर्ष ३३ अंक २२ २०८० साल साउन २७ गते शनिवार (12 Aug. 2023 Saturday) मूल्य रु. ५/-

Log in : rajbirajdainik.com.np

यस अंक भित्र : २ पृष्ठमा : खण्डहर बन्दै भृकुटी कगज... ३ पृष्ठमा : भौतिक पूर्वाधारतर्फका राष्ट्रिय... ३ पृष्ठमाथाइएसको आकमणमा २३...

बौद्धिक अपाङ्गताहरुका लागि विषेश कार्यक्रम ल्याउनु जरुरी : शिक्षा मन्त्री यादव

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, २६ साउन।

मध्ये प्रदेशका शिक्षा तथा समाज कल्याण मन्त्री महेश प्रसाद यादवले बौद्धिक अपाङ्गताहरुका लागि विषेश कार्यक्रम ल्याउनु जरुरी रहेको बताएका छन्।

शुक्रवार राजविराजमा एकै थलोमा आयोजना गरिएको बौद्धिक अपाङ्गता संघको प्रथम तथा बौद्धिक अपाङ्गताका अभिभावक संघ सप्तरीको सातौ साधारण सभाको उद्घाटन गर्दै मन्त्री यादवले यस्तो कुरा बताएका हुन्।

अपाङ्गता भएकाहरु प्रति राज्य पक्षले दायित्व बोध गरी उनीहरुका समस्या समाधानमा तीनै तहका सरकारले ध्यान दिनु जरुरी रहेको बताए। उनले १० प्रकारका अपाङ्गता मध्ये बौद्धिक अपाङ्गता पनि एक रहेकोले उनीहरुका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याउनु जरुरी रहेको उल्लेख गरे।

उनले सप्तरीका ऐतिहासिक धरोहरको रूपमा मानिएका बालमन्दिर, राजरंगशाला, बहिरा बालक स्कुल लगायतका साथ उनले कक्षा कोठा, शिक्षक, सिकाई समाग्रीको अभाव प्रति आफुले सक्दो सहयोग गर्ने प्रतिवेदन समेत व्यक्त गरे।

सप्तरीमा स्थानीय प्रशासनको व्यवहारप्रति यहाँका पत्रकारहरु आन्दोलित भएको प्रसंग कोट्याउदै उनले भएका गलती कमजोरी सच्चाउदै पत्रकारहरु समेतको

पत्रकार महासंघद्वारा थप

आन्दोलनका कार्यक्रम घोषणा

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, २६ साउन।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरीले क्षमायाचनासहितको उर्दी फिर्ता लिई पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रताको वातावरण बनाउनु पर्ने र जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीमा पत्रकार मनोहर पोखरेलमाथी आक्रमण भएको घटनामा संलग्न असईमाथी कानुन बमोजिम कारबाही हुनुपर्ने मागसहित आन्दोलनका थप

वडाअध्यक्षलाई विद्यालय व्यवस्थापनको

जिम्मा अमान्य : महासंघ

दैनिक समाचारदाता
काठमाडौं, २६ साउन।

प्रस्तावित विद्यालय शिक्षा ऐन २०८० मा प्रस्तावित विषयप्रति समितिको नेतृत्व दिने विषयमा

बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

बाटीबाट बच्ने उपायहरू

बृद्ध पोखरीमा मृत अवस्थामा फेला

दैनिक समाचारदाता

राजविराज, २६ साउन।

सप्तरीमा एक बृद्ध पोखरीमा मृत अवस्थामा फेला परेका छन्। जिल्लाको विष्णुपुर गाउँपालिका ५ कट्टी टोल निवासी ७० वर्षीय दुखि खंग पोखरीमा मृत फेला परेको प्रहरीले जनाएको छ।

प्रहरीका अनुसार घरबाट

वाहिर गई बेलुकासम्म घर नआएपछि परिवारजनले खोजतलास गर्दै जाँदा राजविराज १६ स्थित सार्वजनिक पोखरीमा उनको मृत शरीर तैरिरहेको अवस्थामा फेला परेको हो।

घटना सम्बन्धमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीको टोलीले थप अनुसन्धान कार्य गरिरहेको जनाएको छ।

छुटाछुटै दुर्घटनामा दुईको मृत्यु

दैनिक समाचारदाता

महोत्तरी, २६ साउन।

महोत्तरीको वर्दिवास नगरपालिकाको छुटाछुटै स्थानमा भएको दुर्घटनामा दुई जनाको मृत्यु भएको छ।

विहीन राति विधि राजमार्ग अन्तर्गत वर्दिवासबाट

सिन्धुलीतर्फ जाई गरेको प्र०१-०२६८ ५६४३ नंको जिपले वर्दिवास-३ गुञ्ज होटल अगाडि बाटो काट्दै गरेका वर्दिवास ३ गौरीवासका ७२ वर्षीय रामबाबु मोक्तानलाई ठक्कर दिएको थियो। उनको उपचारका क्रममा जनसेवा अस्पताल वर्दिवासमा मृत्यु बाँकी अन्तिम पृष्ठमा

पत्रकारको आन्दोलन दोश्रो दिन पनि निरन्तर

दैनिक समाचारदाता

राजविराज, २६ साउन।

नेपाल पत्रकार महासंघ सप्तरीको अगुवाईमा शुक्रवार दोस्रो दिन पनि आन्दोलन जारि रहेको छ। जिल्ला प्रशासन कार्यालय सप्तरीले अनुमति दिएको आन्दोलन जारी राख्दै राजविराज नगरमा विरोध प्रदर्शन गरेका छन्।

क्षमायाचनासहित सुचना फिर्ता गर्ने माग गर्दै सप्तरीका पत्रकारहरुले दोश्रो दिन पनि आन्दोलन जारी राख्दै राजविराज नगरमा विरोध प्रदर्शन गरेका छन्।

क्षमायाचनासहित सुचना फिर्ता गरि प्रेस स्वतन्त्रता कायम गर्ने मागसहित उनीहरु विहीन दोस्रो दिन जारी राख्दै राजविराज नगरमा विरोध प्रदर्शन गरेका छन्।

भएका हुन्।

यसअघि विहीन राति विधि राजमार्ग अन्तिम पृष्ठमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयले विज्ञप्ती जारी गर्दै उक्त सुचना फिर्ता लिएको जनाए। तर, पत्रकार महासंघले क्षमायाचनासहित सुचना फिर्ता, प्रेस स्वतन्त्रताको ग्यारेन्टी तथा पत्रकार कुटपिटमा संलग्न प्रहरीलाई कारबाहीको सुनिश्चिता नभएसम्म संघर्षरत रहने जनाएको छ।

चट्याडको समयमा सतर्क रहों।

चट्याडबाट बच्ने उपाय:

- बिजुली चम्केको बेला सतर्कता अपनाउने,
- विद्युतीय तरङ्ग टिप्पन सक्ने फलाम, चिसो वस्तु नछुने,
- बिजुली चम्केको केही समयसम्म पानी परेको क्षेत्रमा ननिस्कने,
- सकेसम्म घरभित्रै इयालढोका बन्द गरेर सुक्खा ठाउँमा बस्ने,
- खुला ठाउँमा भए कुनै घर अथवा भवनमा प्रवेश गर्ने,
- सकभर अग्लो स्थानमा नबस्ने,
- धातुका ह्याण्डल, चेन भएका ब्याग वा अन्य सामान प्रयोग नगर्ने।

नेपाल पत्रकार महासंघ
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय

आर्थिक मन्दी हटाउनेप्रति सरकारको ध्यान पुगोस्

अहिले सम्पूर्ण मुलुक आर्थिक मन्दीको चपेटबाट गुज्जिरहेको अवस्था छ। विभिन्न व्यापार, व्यवसायहरु चौपट भइरहेको छ। व्यापार, व्यवसायलाई अगाडी बढाउन पुँजीको अभाव हुन्छ तर बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरुले ऋण प्रवाह गरिरहेका छैनन्। जसकारण अधिकांश व्यापार, व्यवसाय बन्द हुन पुरेको छ भने व्यापारीहरु भनै ऋणमा ढुबेका छन्। ऋण प्रवाह नहुँदा त्यसको मार आम जनताहरुमा समेत परेका छन्।

व्यापार चौपट बन्दै गएको अवस्थामा महँगो दरमा पसल थापेर बसेका व्यापारीहरुलाई भाडा तिर्न पनि धौं धौं परेको छ। जसले गर्दा उनीहरुले सटर छोड्न बाध्य भएका छन्। यता बैंकले ऋण प्रवाह नगरेर उल्टै व्याज दर समेत बढाउँदै गएको छ। यसले ऋणीहरु चर्को व्याज तिर्न बाध्य भएका छन्। सरकारले आमजनताको मर्कालाई आत्मसाथ गर्न नसक्दा आर्थिक मन्दी कारणले कतिपयको घर, व्यापार समेत विक्रि गर्नु पर्ने अवस्था उत्पन्न भएको छ। यस्तो अवस्थामा सबैभन्दा पहिले सरकारले आमजनतालाई बाच्च पाउने स्थिर वातावरण बनाउन अग्रसरता देखाउनु जरुरी छ। जनता आत्मनिर्भर भए मात्र देश समृद्ध हुन सक्छ भन्ने कुरालाई सरकारले बुझ्नु जरुरी छ।

यस्तो अवस्थाप्रति सरकारले गम्भिरतापूर्वक अग्रसर हुनु जरुरी छ। तसर्थ जनता समृद्ध भए देश समृद्ध हुने र अर्थतन्त्र पनि बलियो हुनुका साथै राजश्वमा बृद्धि हुने कुरामा सबैले मनन् गरि यस्तो अवस्थाबाट उकास्न तीनै तहका सरकार गम्भिरतापूर्वक लाग्नु आवश्यक छ।

खण्डहर बन्दै भूकुटी कागज कारखाना

टेकराज पोखरेल

नवलपुर, २६ साउन (रासस)।

नवलपुरासी (बर्दघाट-सुस्तापूर्व)को गैंडाकोट-२ मा रहेको भूकुटी पत्त्य एन्ड पेपर नेपाल लिमिटेड बन्द भएपछि खण्डहर बन्दै गइरहेको छ। नेपाललाई कागजमा आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्यले चार दशकअघि स्थापना गरिएको नेपालकै ठूलो कागज कारखानाको अवस्था अहिले भेटिलेटरमा राखिएको विरामीजस्तै भएको स्थानीय बताउँछन्।

भूकुटी कागज कारखाना नजिकैका ७० वर्षीय रामेश्वर कङ्गेलले उद्योग सञ्चालनमा हुने बेलासम्म यहाँ निकै चलपहल हुने गरेको स्मरण गर्नुभयो। “विसं २०६५/६६ सम्म यो भूकुटीचोकमा अहिलेको नारायणगढ बजारकोभन्दा कम चलपहल हुँदैनयो”, उहाँले भन्नुभयो, “उद्योगमा काम गर्ने सात र आठ सय मजदुर काममा जाने र निस्कने गर्दा त्यो दृश्य निकै नै रोचक लाग्यो।” विसं २०६७ मा व्यवस्थापनले उद्योग बन्द गरेपछि यहाँको चहपहल घटेसँगै उद्योग खण्डहर बन्दै गएको कङ्गेलले बताउनुभयो।

यो उद्योग सञ्चालनमा हुने बेलासम्म यहाँवाट दैनिक ४२ मेट्रिक्टन कागज उत्पादन हुँदै आएको श्रेष्ठको भनाइ छ। “नेपालमा आवश्यकपर्ने सबै खालका कागजको मागको ३५ प्रतिशत हिस्सा यहाँ उद्योगले पूर्ति गर्ने गरेको थियो”, उहाँले भन्नुभयो, “हाम्रो उद्योगले उत्पादन गरेको पत्त्य (पैसा बनाउन प्रयोग हुने कागज) जापानमा समेत निर्यात हुँदै आएको थियो।” श्रेष्ठका अनुसार भूकुटी कागज कारखानाले वार्षिक पाँच सय टन पत्त्य जापान निर्यात गर्दै आएको थियो।

कारखाना सञ्चालन भइरहेको अवस्थामा विभिन्न कारण देखाउँदै व्यवस्थापन पक्षले विसं २०६७ फागुनदेखि उत्पादन बन्द गरेको श्रेष्ठले बताउनुभयो। “उद्योगको व्यवस्थापन र कर्मचारीबीच सम्झौता भएर विसं २०६९ पुस २१ देखि उद्योग पूर्णरूपमा बन्द भयो”, उहाँले भन्नुभयो, “उद्योग पूर्णरूपमा बन्द भएपछि विभिन्न राजनीतिक दल, अर्थमन्त्री, उद्योगमन्त्रीलगायतका व्यक्तिले उद्योग सञ्चालन गर्ने आशासन दिए पनि आजसम्म पूरा हुन सकेन्।” नेपाललाई कागजमा भएको उद्योगका सामान हटाएर चीन सरकारले विसं २०२९ मा

भूकुटी कागज कारखानाका तत्कालीन पत्त्य प्लान्ट इन्व्हार्ज ललित श्रेष्ठले अब उद्योग चल्ने र चलाउने सम्भावना न भएको भन्दै यसको उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने बताउनुभयो। “अब चाहेर पनि यो उद्योग सञ्चालन हुन सक्दैन, यहाँ बजार धेरै बढिसक्यो”, उहाँले भन्नुभयो। यो खण्डहरमा परिणत भएको उद्योगका सामान हटाएर यहाँ प्राविधिक शिक्षालय, अस्पताल, चीन सरकारले विसं २०२९ मा

आइटी पार्क, होटल जस्ता सेवामूलक उद्योग सञ्चालन गर्नुपर्ने उहाँको सुझाव छ। भूकुटी कागज कारखानाले ओगटेको ठाउँमा अहिले पूरे भाडी भरिएको भन्दै उहाँले यो ठाउँ फोहर फाल्ने डम्पिङ्डसाइट बनेको बताउनुभयो।

यो उद्योग सञ्चालनमा हुने बेलासम्म यहाँवाट दैनिक ४२ मेट्रिक्टन कागज उत्पादन हुँदै आएको श्रेष्ठको भनाइ छ। “नेपालमा आवश्यकपर्ने सबै खालका कागजको मागको ३५ प्रतिशत हिस्सा यहाँ उद्योगले पूर्ति गर्ने गरेको थियो”, उहाँले भन्नुभयो।

सरकारले उद्योग विक्री गर्दा निरन्तर घाटामा गएको भन्दै विसं २०१९ मा निजीकरण गरिएको थियो। सरकारले विसं २०१९ पुस २० गते भूकुटी कागज कारखानाले वार्षिक

भूकुटी कागज कारखाना स्थापनाको काम थालेको थियो।

विसं २०१३ मा उद्योगले उत्पादन गर्न सुरेपछि चीनले विसं २०१४ मा यस उद्योग नेपाल सरकारलाई हस्तान्तरण गरेको श्रेष्ठले बताउनुभयो। सरकारले केही वर्ष कारखाना सञ्चालन गर्दा निरन्तर घाटामा गएको भन्दै विसं २०१९ मा निजीकरण गरिएको थियो।

सरकारले उद्योग विक्री गर्दा निरन्तर घाटामा गएको भन्दै विसं २०१९ पुस २० गते भूकुटी कागज कारखाना गोल्छा अर्गाइजेसनलाई विक्री गरेको थियो।

सरकारले उद्योग विक्री गर्दा उद्योग, आवाससहित भूकुटीको नाममा करिब ६० विघा जमिन रहेको उहाँले बताउनुभयो। भूकुटी कागज कारखाना ३० विघा क्षेत्रफल तथा आवास २२ विघा क्षेत्रफलमा फैलिएको भन्दै उहाँले बाँकी आठ विघा जमिन गोल्छाले टेक्स्टायल कम्पनीलाई विक्री गरेको बताउनुभयो।

उद्योग पूर्णरूपमा बन्द भएको समय विसं २०१९ मा उद्योगमा करिब सात सय कर्मचारी कार्यरत रहेको श्रेष्ठको भनाइ छ। “उद्योग बन्द भएपछि करार र ज्यालादारी कर्मचारीको हिसाबकिताब मिलान गरियो, उद्योगमा रहेको तीन सय ३३ जना स्थायी कर्मचारीको पारिश्रमिक लिन बाँकी छ”, उहाँले भन्नुभयो, “उद्योगले नेपालको बैंक, राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, हिमालय बैंक लिमिटेडको कर्जा पनि तिर्न बाँकी रहेको छ।” व्यवस्थापनले भुक्तानी गर्न जति ढिलाइ गन्यो त्यति नै उद्योग दलदलमा फस्दै जाने सापकोटाको भनाइ छ।

दिवाकर गोल्छाले सञ्चालन गर्दै आउनुभएको भूकुटी कागज कारखाना उहाँको स्वर्गारोहणपछि अहिले दिवाकर गोल्छाले नेपाल बैंक, राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, हिमालय बैंक लिमिटेडको कर्जा पनि तिर्न बाँकी रहेको छ।” दिवाकर गोल्छाले सञ्चालक एवं दिवाकरका पुत्र हितेश गोल्छाले निकट मानिने कर्पका प्रतिनिधि रमेश दाहालले सो उद्योग ग्लोबल टेक्टरमार्फत गोल्छा समूहले रु १७ करोड मात्र तिर्नका लागि रु ३५ करोड हाराहरीमा बाँकी रहेको श्रेष्ठले बताउनुभयो।

गोल्छा समूहले भूकुटी कागज कारखाना रु १७ करोडमा खरिद गरेको भनिएको कारखाना विक्रीबाट तत्कालीन श्री ५ को सरकारले रु १२ करोड ९८ लाखमात्रै हात परेको जानकारहरू बताउँछन्।

“उद्योग बन्द भएको पनि १३ वर्ष पुर्यो, गैंडाकोट अहिले ठूलो सिटीको रूपमा विकास भइरहेको छ, सिटीको बीचमा कागज कारखाना सञ्चालन गर्नसक्ते अवस्था अब छैन”, दाहालले भन्नुभयो, “जनचाहानाअनुसार यसको जग्गा भएको ठाउँमा सेवामूलक उद्योग चलाउनुपर्छ, जसका कारण गैंडाकोट नगरपालिकालाई राजस्वमात्रै होइन स्थानीयलाईसमेत रोजगार प्राप्त हुन्छ।”

उद्योग बन्द भएको पनि १३ वर्ष पुर्यो, गैंडाकोट अहिले ठूलो सिटीको रूपमा विकास भइरहेको छ, सिटीको बीचमा कागज कारखाना सञ्चालन गर्नसक्ते अवस्था अब छैन”, दाहालले भन्नुभयो, “जनचाहानाअनुसार यसको जग्गा भएको ठाउँमा सेवामूलक उद्योग चलाउनुपर्छ, जसका कारण गैंडाकोट नगरपालिकालाई राजस्वमात्रै होइन स्थानीयलाईसमेत रोजगार प्राप्त हुन्छ।”

उद्योग बन्द भएको पनि १२ वर्ष भइसक्यो, उद्योग बन्द भएपछि हामीले साँवा तथा व्याज भुक्तानी गर्न सकिएन”, उहाँले भन्नुभयो, “बाहिर हल्ला भएजस्तो तीन महिनामा तिछौ भनेर सहमति भएको होइन, तर बैंकको ऋण कसरी तिर्न भन्ने विषयमा बैंकसँग हितेशजीको छलफल चलिरहेको छ।”

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah
MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan
Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore)
NMC Reg. No. : 13288

हाँड जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयान्ती यादव

